

Pakkaus- ja pienmetallijätteet, kunnan järjestämään kuljetukseen siirtyminen

Elvoi 15.12.2022 § 169

Valmistelija: ympäristöinsinööri Jonna Yli-Karjanmaa p. 040 828 3856

Kierrätettävän jätteen kiinteistöittäisistä erilliskeräysvelvoitteista määrätään jätelain muutoksessa (15.7.2021/714) ja Valtioneuvoston asetuksessa jätteistä 978/2021. Lainsäädännön muutokset toivat kunnalle velvoitteen järjestää kaikissa taajamissa, vähintään viiden huoneiston kiinteistöltä pakkausjätteen ja muun pienikokoisen metallin sekä muovijätteen erilliskeräys 1.7.2023 alkaen.

Kunnan on järjestettävä erilliskeräys kaikilta sellaisilta asuinkiinteistöltä, jotka kuuluvat valtioneuvoston asetuksella tai kunnan jätehuoltomääräyksillä määriteltujen erilliskeräysvelvoitteiden (velvoiterajojen) piiriin sekä kunnan omien toimintojen kiinteistöillä. Muussa tapauksessa asuinkiinteistön haltija voi tilata erilliskeräyksen kiinteistöltään yksityiseltä jätekuljetusyritykseltä

Kunnan hallinto- ja palvelutoiminnan yhdyskuntajätteille jäteasetuksen mukaiset kiinteistökohtaiset lajittelu- ja erilliskeräysvelvoitteet tulevat voimaan biojätteen osalta 1.7.2022 ja muun kierrätettävän jätteen osalta 1.7.2023. Velvoitteet perustuvat jätteiden painon mukaiseen kertymiseen yhden viikon aikana.

Kuljetusjärjestelmä muuttuu niissä kunnissa, joissa kunta on siirtänyt päätöksellään jätteiden erilliskeräyksen asuinkiinteistön haltijan järjestettäväksi. Näissä kunnissa on siirryttävä kunnan järjestämään pienmetallijätteen ja pakkausjätteiden kuljetuksiin 1.7.2023 alkaen.

Ympäristöministeriö on julkaissut muistion 16.11.2022 koskien kunnan jätteenkuljetusten kilpailutusta ja jätteiden kiinteistökohtaisen erilliskeräyksen alkamista vuonna 2023. Jätteen kuljetusten kilpailuttaminen on uuden jätelain 36§ mukaan tehtävä siten että tarjouspyyntöä edeltää markkinakartoitus. Kaiken kokoisilla yrityksillä on oltava mahdollisuus osallistua kilpailutuksiin. Muistiossa ympäristöministeriö suosittelee, että kilpailuttaessa jätteenkuljetuksia kuntien tulisi ensisijaisesti huolehtia laadukkaasta markkinakartoituksesta ja kuljetusurakoiden jakamisesta, vaikka tämä johtaisi edellä mainitun siirtymäajan ylittymiseen enintään muutamalla kuukaudella. Pakkausjätteiden osalta siirtymäaikaa ei ole määritelty, kuten biojätteiden kuljetuksessa on tehty.

Pakkaus- ja pienmetallijätteiden osalta markkinavuoropuhelutilaisuus on pidetty 29.11.2022. Markkinavuoropuhelun tulosten perusteella laaditaan urakkaohjelma ja tarkastellaan tarkemmin urakka-alueen jakamista. Tästä johtuen pakkaus- ja pienmetallijätteiden osalta kunnan järjestämään kuljetukseen siirrytään 1.9.2023 alkaen. Tähän saakka erilliskerättävät pakkausjätteet ja pienmetallijätteet kuljetetaan kiinteistön haltijan

järjestämässä jätteenkuljetuksessa, jossa kiinteistön haltija huolehtii jätteen kuljettajan valitsemisesta ja kilpailuttamisesta.

Energiajätteen kerääminen loppuu kaikilta kiinteistöiltä 1.7.2023 mennessä. Jätelain mukaan kaikille vähintään 5 huoneiston kiinteistöille on tullut erilliskeräysvelvoite muovipakkauksille 1.7.2022 alkaen. Tämän johdosta energiajätteen keräys on tullut tiensä päähän.

Jämsän kaupungin voimassa olevien jätehuoltomääräysten mukaan asuinkiinteistöt, joissa asuinhuoneistoja on 5 tai enemmän on kiinteistölle järjestettävä seuraavat jäteasiat;

- keräysastia poltettavalle jätteelle
- keräysastia biojätteelle
- keräysastia keräyskartongille
- keräysastia keräyslasille
- keräysastia pienmetallille
- keräysastia keräyspaperille

Jätteen kuljettajilta saatujen kiinteistöittäisen keräystä koskevien tietojen mukaan suurimmalla osalla taloyhtiöistä on jo käytössä pakkausmuovin keräysastiat. Muutamalla kymmenellä taas on käytössä energiajätteen keräys. Kiinteistöt veloitetaan hankkimaan muovinkeräysastiat omalla kustannuksellaan viimeistään 1.9.2023 mennessä.

biojätteen kuljetus on kiinteistönhaltijan järjestämässä jätteen kuljetuksessa 30.3.2024 saakka. Poltettavan jätteen kuljetus jää kiinteistön haltijan järjestämään jätteen kuljetukseen.

Asuinkiinteistöjen erilliskeräysvelvoitteet on asetuksessa rajattu taajamiin. Taajamalla tarkoitetaan kaikkia vähintään 200 asukkaan rakennusryhmiä, joissa rakennusten välinen etäisyys ei yleensä ole 200 metriä suurempi.

Jätehuoltomääräysten mukaan jätteiden lajitteluvollisuus on yleinen ja koskee kaikkia kiinteistöjen haltijoita. Taajamalle ei ole annettu määritelmää, mutta sillä voidaan käsittää asemakaava-alueet (asemakaava-alueilla on järjestettävä keräysastiat poltettavalle jätteelle ja biojätteelle). Jätehuoltomääräysten erilliskeräysvelvoitteesta ei ole syytä poiketa, mutta kunnan järjestämä kuljetus koskee ainoastaan taajama-alueita. Taajama-alueet on esitetty liitteenä olevassa kartassa ja sekä ovat nähtävillä kaupungin karttapalvelussa.

Kunnan järjestämään kuljetukseen kuuluu noin 350 vähintään viisi huoneistoa käsittävää kiinteistöä. Kuljetuksen ulkopuolelle jää 15 kiinteistöä.

Alle viiden huoneiston kiinteistöjä ja vapaa-ajan asuntoja palvelevat kunnan ja pakkaustuottajien järjestämät jätteen alueelliset vastaanottopaikat.

Toimivalta, johon päätös perustuu:
Hallintosääntö 26 §, kohta 3

Ehdotus

Kaupungininsinööri Katja Rissanen

Elinvoimalautakunta päättää hyväksyä pakkaus- ja pienmetallijätteiden kuljetusten aikataulun ja taajama-aluekartan. Kunnan järjestämään kuljetukseen siirrytään 1.9.2023 alkaen vähintään viiden huoneiston kiinteistöissä taajamissa. Kiinteistöt velvoitetaan hankkimaan tarvittavat keräysastiat viimeistään kunnan järjestämään kuljetuksen alkuun. Pakkaus- ja pienmetallijätteet kuuluvat kiinteistön haltijan järjestämään kuljetukseen 31.8.2023 saakka.

Päätös

Keskustelun aikana Markos Koskinen esitti, että kunnan järjestämän kuljetuksen alueisiin otettaisiin mukaan myös Haavisto ja Koskenpää. Esitystä kannatti Heikki Rinnekangas.

Sari Jussila esitti, että jätehuoltomääräykset päivitetään ennen tämän asian hyväksymistä ja että asian käsittely siirrettäisiin seuraavaan kokoukseen lisätietojen hankkimista varten. Esitystä kannatti Heikki Rinnekangas.

Lautakunta päätti yksimielisesti siirtää asian käsittelyn seuraavaan kokoukseen.

Elvoi 26.01.2023 § 5

Valmistelija: ympäristöinsinööri Jonna Yli-Karjanmaa p. 040 828 3856

Kierrätettävän jätteen kiinteistöittäisistä erilliskeräysvelvoitteista määrätään jätelain muutoksessa (15.7.2021/714) ja Valtioneuvoston asetuksessa jätteistä 978/2021. Lainsäädännön muutokset toivat kunnalle velvoitteen järjestää kaikissa taajamissa, vähintään viiden huoneiston kiinteistöiltä pakkausjätteen ja muun pienikokoisen metallin sekä muovijätteen erilliskeräys 1.7.2023 alkaen.

Kunnan on järjestettävä erilliskeräys kaikilta sellaisilta asuinkiinteistöiltä, jotka kuuluvat valtioneuvoston asetuksella tai kunnan jätehuoltomääräyksillä määriteltujen erilliskeräysvelvoitteiden (velvoiterajojen) piiriin sekä kunnan omien toimintojen kiinteistöillä. Muussa tapauksessa asuinkiinteistön haltija voi tilata erilliskeräyksen kiinteistöltään yksityiseltä jätekuljetusyritykseltä

Pakkausjätteiden osalta siirtymäaikaa ei ole määritelty, kuten biojätteiden kuljetuksessa on tehty. Ympäristöministeriö on julkaissut muistion 16.11.2022 koskien kunnan jätteenkuljetusten kilpailutusta ja jätteiden kiinteistökohtaisen erilliskeräyksen alkamista vuonna 2023. Muistion suositusten mukaan siirtymäaika voidaan ylittää enintään muutamalla kuukaudella.

Jämsän kaupunki huolehtii jätteenkuljetuspalvelun kilpailuttamisesta 1.9.2023 alkaen. Kiinteistön haltijat veloitetaan hankkimaan tarvittavat jäteastiat kiinteistölleen.

Asuinkiinteistöjen erilliskeräysveloitteet on asetuksessa rajattu taajamiin. Taajama-alueet ovat nähtävillä liitekartoissa ja kaupungin karttapalvelussa.

Toimivalta, johon päätös perustuu:
Hallintosääntö § 28

Ehdotus

Kaupungininsinööri Katja Rissanen

Elinvoimalautakunta päättää, että pakkaus- ja pienmetallijätteiden osalta kunnan järjestämään kuljetukseen siirrytään 1.9.2023 alkaen vähintään viiden huoneiston kiinteistöissä taajamissa. Kiinteistöt veloitetaan hankkimaan tarvittavat keräysastiat viimeistään kunnan järjestämään kuljetuksen alkuun.

Päätös

Keskustelun aikana Markos Koskinen esitti, että "Koskenpää ja Haavisto otetaan mukaan kunnan järjestämän kuljetuksen alueisiin. Alkuperäisessä esityksessä ovat mukana Jämsän, Jämsänkosken, Kaipolan, Hallin ja Länkipohjan taajamat, sekä osa Mäntän taajamasta. Koskenpää ja Haavisto ovat vähintäänkin näihin tai "Taajama"-määritelmään rinnastettavia alueita." Esitystä kannatti Heikki Rinnekangas.

Mika Kyrö esitti päätösehdotukseksi seuraavaa:
"Elinvoimalautakunta päättää, että pakkaus- ja pienmetallijätteiden osalta kunnan järjestämään kuljetukseen siirrytään 1.9.2023 alkaen vähintään viiden huoneiston kiinteistöissä taajamissa. Kiinteistöt veloitetaan hankkimaan tarvittavat keräysastiat viimeistään kunnan järjestämään kuljetuksen alkuun.

Jätelaki edellyttää kunnan järjestämän jätteenkuljetuksen hankinnan jakamista osiin niin, ettei synny monopolia. Jämsässä on mahdollistettava hyvä kilpailu eikä suljettava markkinoita.

Elinvoimalautakunta päättää, että hankintatapana kunnan järjestämässä jätteenkuljetuksessa taajama-alueella pakkaus- ja pienmetallijätteiden osalta käytetään puitejärjestelyä.

Jämsässä jätteiden keräys ylittää jo nyt jätelain veloitteet, joten on huolehdittava, ettei tätä järjestelmää tuhota. Puitejärjestelyllä, joka on hankintalaissa oleva käyttökelpoinen työkalu, turvataan olemassa olevan järjestelmän jatkuvuus sekä vähennetään kaupungille aiheutuvia kustannuksia.

Elinvoimalautakunta päättää myös, että ennen hankinta-asiankirjojen laadintaa hankinnasta tehdään perusteellinen markkinakartoitus sekä yritysvaikutusten arviointi. Hankinnassa noudatetaan myös kaupungin

omia hankintaohjeita."

Esitystä kannattivat Seija El Sayed, Sari Jussila ja Leena Pärnäjärvi.

Puheenjohtaja totesi, että on tehty kaksi esittelijän ehdotuksesta poikkeavaa esitystä, joudutaan äänestämään.

Ensin äänestettiin pohjaehdotus vastaan Markos Koskisen esitys.

Sovittiin, että äänestyksessä käytetään sähköistä äänestystä siten, että ne jotka äänestävät pohjaehdotusta, vastaavat Jaa ja ne jotka ovat Markos Koskisen esityksen kannalla vastaavat Ei.

Ensin äänestettiin pohjaehdotus vastaan Markos Koskisen esitys.

Suoritettussa äänestyksessä pohjaehdotus (Jaa) sai viisi (5) ääntä (Seija El Sayed, Mika Kyrö, Ilkka Salminen, Leena Pärnäjärvi ja Mikko Laitinen). Markos Koskisen esitys sai neljä (4) ääntä (Heikki Rinnekangas, Sari Jussila, Tuula Koponen ja Markos Koskinen).

Puheenjohtaja totesi pohjaehdotuksen tulleen näistä valituksi.

Suoritettiin toinen äänestys pohjaehdotus vastaan Mika Kyrön esitys.

Sovittiin, että äänestyksessä käytetään sähköistä äänestystä siten, että ne jotka äänestävät pohjaehdotusta, vastaavat Jaa ja ne jotka ovat Mika Kyrön esityksen kannalla vastaavat Ei.

Suoritettussa äänestyksessä pohjaehdotus (Jaa) sai neljä (4) ääntä (Ilkka Salminen, Markos Koskinen, Heikki Rinnekangas ja Tuula Koponen). Mika Kyrön esitys (Ei) sai viisi (5) ääntä (Seija El Sayed, Leena Pärnäjärvi, Sari Jussila, Mikko Laitinen ja Mika Kyrö).

Puheenjohtaja totesi Mika Kyrön esityksen tulleen päätökseksi.

Anna-Liisa Juurinen ja Katja Rissanen jättivät kirjallisen eriävän mielipiteen asiaan sekä Ilkka Salminen ja Markos Koskinen jättivät suullisen eriävän mielipiteen. Juurisen ja Rissanen kirjallinen eriävä mielipide liitetään pöytäkirjaan liitteeksi.

Khall 13.02.2023 § 40
671/14.06/2022

Valmistelija: elinvoimajohtaja Anna-Liisa Juurinen, puh 040 747 7736, kaupungininsinööri Katja Rissanen, puh 040 846 9816

Kaupunginjohtaja on ilmoittanut 1.2.2023 käyttävänsä otto-oikeutta elinvoimalautakunnan päätökseen 26.1.2023 § 5.

Lautakunnalle oli valmisteltu päätettäväksi ajankohta, josta lukien Jämsässä siirrytään kunnan järjestämään pakkaus- ja pienmetallijätteen

kuljetukseen. Esittelijän ehdotuksesta poiketen lautakunta päätti rajoittaa pakkaus- ja pienmetallijätteiden kuljetusta koskevaa hankintamenettelyä puitejärjestelyyn ja päättää taajamarajauksesta jäteasetuksen vastaisesti, jonka mukaisesti pakkaus ja pienmetallijätteiden kuljetus toteutettaisiin 1.9.2023 alkaen.

Kuntaa koskevista kiinteistökohtaisista erilliskeräysvelvoitteista säädetään jätelain 15 §:ssä ja sen perusteella annetun jäteasetuksen pykälissä 17–19 ja 21.

Jätelaki määrittelee vähimmäistason erilliskeräykselle ja velvoittaa myös kuntaa sen jätehuoltojärjestelyissä. Kunnalla on kuitenkin mahdollisuus antaa erilliskeräyksestä edelleen tarkentavia jätehuoltomääräyksiä (Jätelaki 91 §). Lain mukaan kunta saa halutessaan antaa tiukempia erilliskeräysmääräyksiä kuin asetukseen on kirjattu (esim. keräys pienemmästä huoneistokoosta kuin 5 tai biojätteen osalta keräys jokaiselta kiinteistöltä pienemmissäkin taajamissa kuin 10 000). Kunta voi myös sallia asetuksessa säädettyä suppeamman erilliskeräyksen määrääjäksi ja korkeintaan viideksi vuodeksi kerrallaan, jos jokin jätelain 15 §:n 2 momentin mukaisista erilliskeräysvelvollisuudesta poikkeamisen edellytyksistä täyttyy. **Supistaminen edellyttää kuitenkin perusteltua selvitystä (esim. elinkaarilaskelmat) siitä, että keräyksen järjestäminen ei ole järkevää.**

Jätelain 15 § 2 mom todetut poikkeamisen edellytykset ovat seuraavat:

- 1) erilaisten jätteiden yhteiskeräys ei heikennä niiden laatua eikä vähennä mahdollisuuksia valmistella ne uudelleenkäyttöön, kierrättää ne tai hyödyntää ne muulla tavoin etusijajärjestyksen mukaisesti;
- 2) erilliskeräys ei johda parhaaseen mahdolliseen kokonaistulokseen, kun otetaan huomioon jätteen jätehuollon kokonaisvaikutukset ympäristöön;
- 3) erilliskeräys ei ole teknisesti toteutettavissa, kun otetaan huomioon jätteen keräyksen hyvät käytännöt;
- 4) erilliskeräyksen kustannukset olisivat kohtuuttomia ottaen huomioon mahdollisuudet parantaa erilliskeräyksen kustannustehokkuutta, erilliskerätyn jätteen ja siitä jalostetun uusioraaka-aineen myynnistä saatavat tulot sekä kustannukset, jotka syntyvät lajittelemattoman jätteen keräyksen ja käsittelyn kielteisistä ympäristö- ja terveysvaikutuksista.

Jämsän kaupungin osalta erilliskeräysvelvoitteiden supistaminen määrääjäksi ei ole perusteltua.

Taajamarajaus

Valtioneuvoston asetuksessa jätteistä (978/2021, jäteasetus) määritellään taajama seuraavasti: taajamalla rakennusryhmää, jossa on vähintään 200 asukasta ja jossa rakennusten välinen etäisyys on yleensä enintään 200

metriä. **Tätä asetuksen rajausta on myös kunnissa noudatettava erilliskeräysvelvoitteiden pohjana.**

Erilliskeräysvelvoite jäteasetuksessa on rajattu taajamien tietyn huoneistokokoluokan kiinteistöihin jätelajeittain. Tällöin jätelainsäädännön mukaan palveluja järjestäessään kunnan on otettava huomioon kaikki sen alueella sijaitsevat taajamat ja tutkittava, sijaitseeko niissä velvoitteiden piiriin kuuluvia asuinkiinteistöjä tai kunnan hallinto- ja palvelutoiminnan rakennuksia. On huomattava myös, että kunnan hallinto- ja palvelutoiminnan yhdyskuntajätteen osalta erilliskeräysvelvoite ei rajaudu vain taajamiin, vaan erilliskeräys on järjestettävä jokaiselta taajamassa tai asema- tai yleiskaavoitetulla palvelu-, matkailu- tai työpaikka-alueella sijaitsevalta kiinteistöltä, mikäli toiminnassa tuotetaan jätettä yli asetuksen 21 §:n kilometrirajojen.

Jäteasetuksen perustelumuistiossa todetaan, että ehdotettu taajaman määritelmä olisi tarpeen asetuksen luvussa 4 ehdotettujen erilliskeräysvelvollisuuksien rajaamiseksi. Määritelmä vastaisi Tilastokeskuksen noudattamaa tilastollisen taajaman käsitettä. Tilastollisen taajaman määrittely pohjautuu yhdyskuntarakenteen seurantajärjestelmän (YKR) mukaiseen taajamarajaukseen. Rajaus perustuu 250 x 250 metrin ruudukkoon, ja siinä otetaan huomioon asukasluvun lisäksi rakennusten lukumäärä, kerrosala ja keskittyneisyys. Taajamarajaukset päivitetään vuosittain syyskuussa ja raja-aineisto on saatavissa Suomen ympäristökeskukselta.

Elinvoimalautakunnan esityslistan liitteenä on esitetty Suomen ympäristökeskuksen tuottama taajamarajaus (YKR-taajama) liitekarttoina, joka on Suomen virallinen taajamarajaus. **Lautakunnan päätökseksi tullut taajamarajaus ei ole jäteasetuksen mukainen tai sitä laajempi, vaan asetusta suppeampi.** Jämsän kaupungin on huolehdittava erilliskeräysvelvoitteesta vähintään asetuksen mukaisena.

Jätehuoltomääräykset

Kunnan tulee tarkistaa alueensa jätehuoltomääräykset ja katsoa, että ne eivät ole ristiriidassa jätelain ja -asetuksen kanssa. Ristiriidassa olevat määräykset syrjäytyvät lain ja asetuksen määräyksillä.

Mikäli kunnan jätehuoltomääräykset ovat nyt jo tiukemmat kuin asetuksen vaatimukset, tiukemmat erilliskeräysvelvoitteet eivät ole ristiriidassa jätelaissa säädetyn kanssa. Sen sijaan lainsäädäntöä löyhemmät vanhat määräykset kumoutuvat, ellei niiden jatkamisen mahdollisuus ole lain säätämisen jälkeen tutkittu ja todennettu jätelain 15 §:n 2 momentin edellytysten toteutumisiksi.

Jämsän kaupungin jätehuoltomääräyksiä ollaan kiireellisesti päivittämässä vastaamaan nykylainsäädännön vaatimuksia. Elinvoimalautakunta on kokouksessaan 26.1.2023 § 3 käsitellyt jätehuoltomääräysten uudistamista ja nimennyt edustajansa työryhmään.

Erilliskerättävien jätteen kuljetusten kilpailuttaminen

Jätteen kuljetusten kilpailuttaminen on uuden jätelain 36 § mukaan tehtävä siten, että tarjouspyyntöä edeltää markkinakartoitus. Kaiken kokoisilla yrityksillä on oltava mahdollisuus osallistua kilpailutuksiin. Pakkaus- ja pienmetallijätteen osalta markkinavuoropuhelu on pidetty 29.11.2022. Markkinavuoropuhelun tulosten perusteella laaditaan urakkaohjelma ja tarkastellaan tarkemmin urakka-alueen jakamista. Tästä johtuen pakkaus- ja pienmetallijätteen osalta kunnan järjestämään kuljetukseen siirrytään 1.9.2023 alkaen. Siihen asti erilliskerättävät pakkausjätteet ja pienmetallijätteet kuljetetaan kiinteistön haltijan järjestämässä jätteenkuljetuksessa, jossa kiinteistön haltija huolehtii jätteen kuljettajan valitsemisesta ja kilpailuttamisesta.

Jätelaki ei määrittele käytettävää hankintamenettelyä, vaan sen osalta nojaututaan Lakiin julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista (Hankintalaki, 1397/2016). Hankintalaissa säädellään kilpailuttamismenettelyistä ja toimintavelvoitteista, joita julkisten viranomaisten ja muiden lain soveltamisalaan kuuluvien hankintayksiköiden on hankinnoissaan noudatettava

Elinvoimalautakunnan 26.1.2023 § 5 päätöksen mukainen puitejärjestely ei Kuntaliiton näkemyksen mukaan vaikuta olevan sopiva malli jätteenkuljetuksen hankintaan jätelain näkökulmasta.

”Jätelain 36 § määrittelee kunnan järjestämää kuljetusta. Sen mukaan kunnan on järjestettävä kiinteistöittäinen jätteenkuljetus (kunnan järjestämä jätteenkuljetus). Jätteen saa kunnan järjestämässä jätteenkuljetuksessa ottaa kuljetettavakseen vain kunta tai jätteen kuljettaja, joka toimii kunnan lukuun. Jätelain näkökulmasta kunnan järjestämä kuljetus tarkoittaa sitä, että kunnan jätelaitos on palvelun tilaaja ja kuljetuksen hankintasopimus tulee todellisuudessa laatia kunnan jätelaitoksen ja kuljetusyrittäjän välille. Tällöin maksuliikenne tilatusta palvelusta on kuljettajan ja jätelaitoksen välinen. Tätä edellyttää myös kuntien ja pakkaustuottajien välinen sopimus pakkausjätteen keräyksen ja kuljetuksen yhteistoiminnasta. **Korvauksia saadakseen kunnalle on synnyttävä kuljetuksen järjestämisestä kuluja.**

Asukas taas maksaa jätehuoltopalveluistaan jätehuoltoviranomaisen määrittämän taksan mukaisen hinnan kunnan jätelaitokselle, kun jätehuoltoviranomainen on maksuunpannut laskut jätelain mukaisesti.

Puitejärjestelyä on aina silloin tällöin esitetty kilpailutusratkaisuksi alueilla, joissa ollaan siirtymässä kiinteistönhaltijan jätteenkuljetusjärjestelmästä kunnan järjestämään kuljetukseen. Ehdotusten mukaisissa puitejärjestelyissä tuntuisi sekoittuvan kiinteistönhaltijan ja kunnan

järjestämä jätteenkuljetus eikä kyseessä näyttäisi olevan puhtaasti oikein kumpikaan jätelain tarkoittama kuljetusjärjestelmä. Kuitenkin uudistetun jätelain mukaan kunnassa on selkeästi siirryttävä kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen.

Kunnan jätemaksu on luonteeltaan julkisoikeudellinen maksu, jonka perusteet on tarkoin määritetty jätelaissa. Jätetaksan määrittää kunnan jätehuoltoviranomainen, jolle kuljetuksen järjestämisestä vastaava taho eli kunnan jätelaitos toimittaa pohjatietoa taksan määrittämiseksi. Jämsässä sekä palvelutehtävää toteuttava taho että jätehuoltoviranomainen toimivat samassa lautakunnassa. Puitejärjestelyssä, jossa hankintayksikkö tekee puitesopimuksen usean toimijan kanssa usealla erilaisella tarjotulla hinnalla, kunnan jätetaksan muodostaminen kuljetuksen osalta on käytännössä mahdotonta. Monen mahdollisen eri toimittajan puitejärjestelyssä tilanne, jossa asiakas tekisi lopulta valinnan kuljettajasta hinnasta piittaamatta, ei käytännössä toimi taksan kannalta eikä toteuta myöskään puitehankinnan tarkoitusta.

Kunnan järjestämässä jätteenkuljetuksen kilpailutuksessa tarkoitus on nimenomaan saada aikaiseksi aito hankintakilpailu. Hankinnan tavoitteena on myös jätehuollon kuljetusten järjestäminen mahdollisimman edullisesti ympäristönäkökohdat huomioon ottaen. Hankintayksiköllä on vastuu siitä, että markkinoilta saadaan edullisin hinta. Puitejärjestely ei välttämättä kannustaisi edulliseen hinnanmuodostukseen. Koska kuljetusyritysten määrä samalla alueella ei mallissa välttämättä rajoittuisi, niin esitetty puitejärjestely ei ole ympäristön ja hiilidioksidipäästöjen vähentymisen kannalta myöskään kestävä malli. Jätteenkuljetukset ovat tarkasti määritettävissä ja siten luonteeltaan toisenlaisia kuin perinteisesti puitejärjestelyissä kilpailutetut seikat.

Mikäli erihintainen puitejärjestely teoriassa valittaisiin malliksi, viranomainen olisi kyseisessä tapauksessa velvoitettu määrittämään taksaksi todennäköisesti kalleimman tarjoushinnan mukaisen maksun. Tämä johtuu siitä, että viranomaisen tulee varmistaa, että kunnan jätemaksulla katetaan kaikki jätehuollosta syntyvät kustannukset eikä viranomaisella olisi etukäteen mitään mahdollisuutta arvioida eri palvelun tarjoajien todellisia käyttömääriä. Jätehuoltoa ei saa subventoida verovaroin. Samalla jätelaki velvoittaa viranomaista määrittämään taksan, jonka mukaisen jätemaksun on vastattava kunnan tarjoamaa palvelutasoa. Se tarkoittaa sitä, että viranomainen ei voisi myöskään periä perustelematta ylihintaa palvelusta. **Viranomainen joutuisi siis kestävämpään ristiriitatilanteeseen.**

Hankintalain mukainen puitejärjestely ei ole vain toimijoista julkaistu vapaa luettelo, josta asukas voisi valita haluamansa palvelun. Koska se on kilpailutettava hankintalain mukaisesti, sen käyttöä rajaavat hankintalain säännökset. Jotta puitejärjestely toimisi hankintalain tarkoittamalla tavalla, tulisi siinä asetetulla tarjoajien etusija- tai paremmuusjärjestyksellä olla merkitystä kunkin tarjoajan käyttömääriin.”

Jätehuollon hankinnoissa on noudatettava sekä hankintalakia että jätelakia ja sen nojalla annettuja säädöksiä.

Toimivalta, johon päätös perustuu:
Kuntalaki 410/2015 § 92: Asian ottaminen ylemmän toimielimen käsiteltäväksi

Ehdotus

Hallintojohtaja Auli Korhonen

Kaupunginhallitus päättää, että pakkaus ja pienmetallijätteiden osalta kunnan järjestämään kuljetukseen siirrytään 1.9.2023 alkaen jäteasetuksen 1§ määritelmän mukaisissa taajamissa.

Päätös

Keskustelun aikana Mika Kyrö teki esittelijän ehdotuksesta poikkeavan esityksen:
Elinvoimalautakunnan päätös pidetään voimassa.

Puheenjohtaja totesi, että Mika Kyrön esitystä ei kannatettu, joten se raukesi.

Kaupunginhallituksen päätös on esittelijän ehdotuksen mukainen.

Mika Kyrö ilmoitti jättävänsä eriävän mielipiteensä liitettäväksi pöytäkirjaan.